

Komunikat Komisji w sprawie wyników analizy ryzyka i strategii ograniczania ryzyka stwarzanego przez następujące substancje: chromian sodu, dichromian sodu i 2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'-izopropylidenodifenol (tetrabromobisfenol A)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2008/C 152/02)

Rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 z dnia 23 marca 1993 r. w sprawie oceny i kontroli ryzyk stwarzanych przez istniejące substancje ⁽¹⁾ przewiduje przekazywanie danych, określanie priorytetów, ocenę ryzyka oraz — w razie konieczności — opracowywanie strategii mających na celu ograniczanie ryzyka stwarzanego przez istniejące substancje.

W ramach rozporządzenia (EWG) nr 793/93 następujące substancje zostały określone jako substancje priorytetowe wymagające oceny zgodnie z rozporządzeniami Komisji (WE) nr 143/97 ⁽²⁾ oraz (WE) nr 2364/2000 ⁽³⁾, dotyczącymi odpowiednio trzeciego i czwartego wykazu substancji priorytetowych, przewidzianych w rozporządzeniu (EWG) nr 793/93:

- chromian sodu,
- dichromian sodu,
- 2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'-izopropylidenodifenol (tetrabromobisfenol A).

Państwa członkowskie wyznaczone jako sprawozdawcy na mocy powyższych rozporządzeń zakończyły działania związane z oceną ryzyka dla człowieka i środowiska naturalnego stwarzanego przez wymienione substancje zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1488/94 z dnia 28 czerwca 1994 r. ustanawiającym zasady oceny ryzyka dla człowieka i środowiska naturalnego ze strony istniejących substancji ⁽⁴⁾ oraz zaproponowały strategię ograniczenia ryzyka zgodnie z rozporządzeniem (EWG) nr 793/93.

Przeprowadzono konsultacje z Komitetem Naukowym ds. Toksyczności, Ekotoksyczności i Środowiska (SCTEE) oraz z Komitetem Naukowym ds. Zagrożeń dla Zdrowia i Środowiska (SCHER), które wydały opinie na temat ocen ryzyka przeprowadzanych przez sprawozdawców. Opinie te zostały opublikowane na stronach internetowych tych komitetów naukowych.

Artykuł 11 ust. 2 rozporządzenia (EWG) nr 793/93 stanowi, że wyniki oceny ryzyka oraz zalecana strategia ograniczania ryzyka przyjmowane są na poziomie wspólnotowym i publikowane przez Komisję. W niniejszym komunikacie i w towarzyszącym mu zaleceniu Komisji 2008/454/WE ⁽⁵⁾ przedstawiono wyniki oceny ryzyka ⁽⁶⁾ oraz strategię ograniczania ryzyka stwarzanego przez wyżej wymienione substancje.

Wyniki oceny ryzyka oraz strategię ograniczania ryzyka przewidziane w niniejszym komunikacie są zgodne z opinią komitetu powołanego na mocy art. 15 ust. 1 rozporządzenia (EWG) nr 793/93.

⁽¹⁾ Dz.U. L 84 z 5.4.1993, str. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 25 z 28.1.1997, str. 13.

⁽³⁾ Dz.U. L 237 z 25.10.2000, str. 5.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 161 z 29.6.1994, str. 3.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 158 z 18.6.2008.

⁽⁶⁾ Kompleksowe sprawozdanie z oceny ryzyka, jak również jego streszczenie, jest dostępne na stronie internetowej Europejskiego Biura ds. Chemikaliów:
<http://ecb.jrc.it/existing-substances/>

ZAŁĄCZNIK

CZĘŚĆ 1

Nr CAS: 7775-11-3

Nr Eines: 231-889-5

Wzór cząsteczkowy:	Na ₂ CrO ₄
Nazwa Eines:	Chromian sodu
Nazwa IUPAC:	Chromian sodu
Sprawozdawca:	Zjednoczone Królestwo
Klasyfikacja (1):	Rakotw. Kat. 2; R45 Muta. Kat. 2; R46 Repr. Kat. 2; R60-61 T+; R26 T; R25-48/23 C; R34 Xn; R21 R42/43 N; R50-53

Ocena ryzyka oparta jest na bieżących praktykach związanych z cyklem życia substancji produkowanej we Wspólnocie Europejskiej lub do niej przywożonej, zgodnie z opisem przedstawionym w ocenie ryzyka przedłożonej Komisji przez państwo członkowskie pełniące rolę sprawozdawcy (2).

W wyniku oceny ryzyka ustalono na podstawie dostępnych informacji, że we Wspólnocie Europejskiej pięć związków chromu (VI) jest głównie wykorzystywanych jako materiał źródłowy dla innych związków chromu (VI) i chromu (III), w środkach do konserwacji drewna, produktach do obróbki metalu, w wosku i przy produkcji witaminy K, w pigmentach i katalizatorach.

Substancje te są stosowane również jako utleniacze przy barwieniu bawełny, w fotografii oraz jako inhibitor korozji w wodzie chłodzącej oraz w produkcji węgla aktywowanego.

OCENA RYZYKA

A. Zdrowie człowieka

Wnioski płynące z oceny ryzyka dla

PRACOWNIKÓW

wskazują na potrzebę podjęcia określonych środków w celu zmniejszenia ryzyka. Powyższy wniosek został wyciągnięty dla wszystkich scenariuszy narażenia z powodu:

- obaw dotyczących czuciowego podrażnienia dróg oddechowych,
- obaw dotyczących podrażnienia oczu i skóry,
- obaw związanych z ostrym działaniem toksycznym w następstwie krótkotrwałego maksymalnego narażenia przez drogi oddechowe,
- obaw związanych z reakcjami uczuleniowymi skóry,
- obaw związanych z zawodową astmą oskrzelową,
- obaw związanych z ryzykiem toksyczności dla reprodukcji (płodność i toksyczność rozwojowa) w wyniku powtarzającego się narażenia przez drogi oddechowe,
- obaw związanych z mutagennością i rakotwórczością.

(1) Dyrektywa Komisji 2004/73/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. dostosowująca po raz dwudziesty dziewiąty do postępu technicznego dyrektywę Rady 67/548/EWG w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do klasyfikacji, pakowania i etykietowania substancji niebezpiecznych ustanawia klasyfikację substancji (Dz.U. L 152 z 30.4.2004, str. 1 zmienione w Dz.U. L 216 z 16.6.2004, str. 125).

(2) Kompleksowe sprawozdanie z oceny ryzyka, jak również jego streszczenie, jest dostępne na stronie internetowej Europejskiego Biura ds. Chemikaliów:
<http://ecb.jrc.it/existing-substances/>

Wpływ substancji na drogi oddechowe oraz na nerki w wyniku powtarzającego się narażenia przez drogi oddechowe na związki chromu (VI) nie został wystarczająco zbadany, szczególnie pod względem NOAEL i zależności dawka-odpowiedź. Jednak z uwagi na fakt, że substancja została zidentyfikowana jako bezprogowy czynnik rakotwórczy wymaga ona środków kontroli, na które dalsze informacje nie miałyby żadnego wpływu.

Wnioski płynące z oceny ryzyka dla

KONSUMENTÓW

wskazują na potrzebę podjęcia określonych środków w celu zmniejszenia ryzyka. Powyższy wniosek został wyciągnięty z powodu:

- obaw związanych z mutagennością i rakotwórczością w wyniku narażenia przez skórę na skutek dotykania suchego drewna impregnowanego CCA (miedź, chrom i arsen) przez dorosłych i dzieci narażonych poprzez drewniane wyposażenie placów zabaw, ponieważ w przypadku tego rodzaju zastosowań nie udało się zidentyfikować progu, poniżej którego nie istniałoby ryzyko dla zdrowia człowieka. Jednak ocena ryzyka wskazuje, że zagrożenie jest niewielkie. Należy to uwzględnić przy rozważaniu, czy istniejące ograniczenia są wystarczające i czy istnieją praktyczne możliwości wprowadzania dalszych szczególnych środków ograniczenia ryzyka.

Nie sporządzono formalnej charakterystyki ryzyka w odniesieniu do narażenia konsumentów na mokre drewno impregnowane CCA. W Zjednoczonym Królestwie dostarczanie drewna impregnowanego CCA, które nie zostało dostatecznie wysuszone jest zabronione na mocy rozporządzeń dotyczących kontroli pestycydów z 1986 r. i stanowi niezbędny warunek zatwierdzenia. Możliwe, że również inne państwa członkowskie stosują podobne środki kontroli. Jeśli jednak szczególne środki kontroli nie zostały przewidziane w każdym z państw członkowskich, mogą zachodzić obawy co do wszelkich zastosowań wywierających wpływ na zdrowie człowieka.

Wnioski płynące z oceny ryzyka dla

LUDZI NARAŻONYCH POPRZEZ ŚRODOWISKO

wskazują na potrzebę podjęcia określonych środków w celu zmniejszenia ryzyka. Powyższy wniosek został wyciągnięty z powodu:

- obaw związanych z mutagennością i rakotwórczością, ponieważ w przypadku tego rodzaju zastosowań nie udało się zidentyfikować progu, poniżej którego nie istniałoby ryzyko dla zdrowia człowieka. Jednak ocena ryzyka wskazuje, że zagrożenie jest niewielkie. Należy to uwzględnić przy rozważaniu, czy istniejące ograniczenia są wystarczające i czy istnieją praktyczne możliwości wprowadzania dalszych szczególnych środków ograniczenia ryzyka.

Wnioski płynące z oceny ryzyka dla

ZDROWIA CZŁOWIEKA (właściwości fizyko-chemiczne)

wskazują na brak w chwili obecnej potrzeby dalszych informacji i/lub badań lub środków mających na celu zmniejszenie ryzyka poza tymi, które są obecnie stosowane. Powyższy wniosek został wyciągnięty ponieważ:

- ocena ryzyka wskazuje na brak spodziewanych zagrożeń. Obecnie stosowane środki mające na celu ograniczenie ryzyka zostały uznane za wystarczające.

B. Środowisko

Wnioski płynące z oceny ryzyka dla

ATMOSFERY

wskazują na brak w chwili obecnej potrzeby dalszych informacji i/lub badań lub środków mających na celu zmniejszenie ryzyka poza tymi, które są obecnie stosowane. Powyższy wniosek został wyciągnięty ponieważ:

- ocena ryzyka wskazuje na brak spodziewanych zagrożeń. Obecnie stosowane środki mające na celu ograniczenie ryzyka zostały uznane za wystarczające.

Wnioski płynące z oceny ryzyka dla środowiska w odniesieniu do

EKOSYSTEMU WODNEGO i EKOSYSTEMU LĄDOWEGO

1) wskazują na potrzebę dalszych informacji i/lub badań. Powyższy wniosek został wyciągnięty z powodu:

- obaw związanych z wpływem na osady w następstwie narażenia na skutek produkcji, produkcji pigmentów, produkcji tlenku chromu, poprzez sole wykorzystywane w garbarstwie, preparaty do impregnacji drewna, środki do konserwacji drewna, na skutek użytkowania impregnowanego drewna, preparatów do obróbki metali i przy obróbce metali.

Wymagane są następujące informacje i/lub badania:

- badanie toksyczności na organizmach osadowych.

Jednak oczekuje się, że na skutek wdrożenia strategii ograniczania ryzyka dla środowiska i odpowiadającego jej zalecenia Komisji 2008/454/WE ⁽¹⁾ dalsze informacje nie będą już konieczne:

- obaw pośrednio związanych z wpływem na osady w wyniku pośredniego narażenia drapieżników poprzez łańcuch pokarmowy, którego pierwsze ogniwo stanowią omułki, na skutek produkcji pigmentów, produkcji tlenku chromu, poprzez sole wykorzystywane w garbarstwie, preparaty do impregnacji drewna, na skutek użytkowania impregnowanego drewna, preparatów do obróbki metali i przy obróbce metali.

Wymagane są następujące informacje i/lub badania:

- dalsze badania na temat asymilacji chromu przez organizmy inne niż ryby, opis właściwości chromu znajdującego się w organizmach i badanie toksyczności innych form chromu dla zwierząt żywiących się organizmami zawierającymi chrom.

Jednak oczekuje się, że na skutek wdrożenia strategii ograniczania ryzyka dla środowiska i odpowiadającego jej zalecenia 2008/454/WE dalsze informacje nie będą już konieczne;

2) wskazują na potrzebę podjęcia określonych środków w celu zmniejszenia ryzyka. Powyższy wniosek został wyciągnięty z powodu:

- obaw związanych z wpływem na ekosystemy wodne i lądowe w następstwie narażenia na skutek produkcji (wyłącznie w odniesieniu do ekosystemu wodnego, jeden zakład), produkcji pigmentów, produkcji tlenku chromu, poprzez sole wykorzystywane w garbarstwie, preparaty do impregnacji drewna, środki do konserwacji drewna, na skutek użytkowania impregnowanego drewna, preparatów do obróbki metali i przy obróbce metali.

Wnioski płynące z oceny ryzyka dla

MIKROORGANIZMÓW W OCZYSZCZALNIACH ŚCIEKÓW

wskazują na potrzebę podjęcia określonych środków w celu zmniejszenia ryzyka. Powyższy wniosek został wyciągnięty z powodu:

- obaw związanych z wpływem na działanie oczyszczalni ścieków na skutek produkcji pigmentów, produkcji tlenku chromu, poprzez sole wykorzystywane w garbarstwie, preparaty do impregnacji drewna, na skutek użytkowania impregnowanego drewna, preparatów do obróbki metali i przy obróbce metali.

STRATEGIA OGRANICZANIA RYZYKA

dla PRACOWNIKÓW

Uznaje się ogólnie, że prawodawstwo dotyczące ochrony pracowników obowiązujące obecnie na poziomie wspólnotowym, a w szczególności dyrektywa 2004/37/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽²⁾ (dyrektywa w sprawie czynników rakotwórczych i mutagenów), stanowi odpowiednie ramy dla zmniejszenia ryzyka stwarzanego przez omawiane substancje w zakresie, w jakim jest to niezbędne, i w związku z tym stosuje się je.

W ramach powyższego zaleca się:

- ustanowienie na poziomie Wspólnoty dopuszczalnych poziomów narażenia zawodowego na związki chromu (VI) zgodnie z dyrektywą 98/24/WE ⁽³⁾ lub w stosownych przypadkach dyrektywą 2004/37/WE,
- ustanowienie na poziomie Wspólnoty dopuszczalnych wartości biologicznych dla związków chromu (VI) zgodnie z dyrektywą 98/24/WE.

dla KONSUMENTÓW i LUDZI NARAŻONYCH POPRZEZ ŚRODOWISKO

- Istniejące środki prawne odnoszące się do ochrony konsumentów i ludzi narażonych poprzez środowisko, w szczególności przepisy dyrektywy Rady 98/8/WE (dyrektywa dotycząca wprowadzania do obrotu produktów biobójczych), oraz przepisy dyrektywy Rady 76/769/EWG dotyczące substancji rakotwórczych, mutagennych i działających szkodliwie na rozrodczość (tzw. CMR) uznane są za wystarczające do przeciwdziałania zidentyfikowanemu zagrożeniu.

⁽¹⁾ Dz.U. L 158 z 18.6.2008.

⁽²⁾ Dz.U. L 158 z 30.4.2004, str. 50.

⁽³⁾ Dz.U. L 131 z 5.5.1998, str. 11.

dla ŚRODOWISKA

- Rozważenie uwzględnienia związków chromu (VI) przy przeglądzie wykazu substancji priorytetowych zgodnie z ramową dyrektywą wodną (załącznik X do dyrektywy 2000/60/WE).
- Szczególnie w odniesieniu do przeprowadzanego w zakładzie procesu redukcji związków chromu (VI) do chromu (III) w celu wyprodukowania soli wykorzystywanych w garbarstwie zaleca się umieszczenie przy kolejnej zmianie dokumentu BAT dla garbarni odpowiednich informacji podkreślających fakt, że przeprowadzanie na terenie zakładu redukcji związków chromu (VI) do chromu (III) w celu wyprodukowania soli wykorzystywanych w garbarstwie nie może być uznawane za BAT.
- Rozważenie wprowadzenia na mocy dyrektywy 86/278/EWG dotyczącej wykorzystywania osadów ściekowych w rolnictwie ograniczeń dotyczących zawartości chromu (VI) w osadach ściekowych i w glebach a także ograniczenia w odniesieniu do ilości, jaką można wprowadzić w ciągu roku.
- Uznaje się ogólnie, że prawodawstwo dotyczące biocydów obowiązujące obecnie na poziomie wspólnotowym (dyrektywa 98/8/WE) stanowi odpowiednie ramy dla zmniejszenia ryzyka związanego ze stosowaniem środków do konserwacji drewna zawierających związki chromu (VI) oraz ryzyka związanego z krajowym stosowaniem drewna impregnowanego środkami do konserwacji drewna zawierającymi związki chromu (VI).

CZĘŚĆ 2

Nr CAS: 10588-01-9

Nr Eines: 234-190-3

Wzór cząsteczkowy:	$\text{Na}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$
Nazwa Eines:	Dichromian sodu
Nazwa IUPAC:	Dichromian sodu
Sprawozdawca:	Zjednoczone Królestwo
Klasyfikacja ⁽¹⁾ :	O; R8 Rakotw. Kat. 2; R45 Muta. Kat. 2; R46 Repr. Kat. 2; R60-61 T+; R26 T; R25-48/23 C; R34 Xn; R21 R42/43 N; R50-53

Ocena ryzyka oparta jest na bieżących praktykach związanych z cyklem życia substancji produkowanej we Wspólnocie Europejskiej lub do niej przywożonej, zgodnie z opisem przedstawionym w ocenie ryzyka przedłożonej Komisji przez państwo członkowskie pełniące rolę sprawozdawcy ⁽²⁾.

W wyniku oceny ryzyka ustalono na podstawie dostępnych informacji, że we Wspólnocie Europejskiej pięć związków chromu (VI) jest wykorzystywanych głównie jako materiał źródłowy dla innych związków chromu (VI) i chromu (III), w środkach do konserwacji drewna, produktach do obróbki metalu, w wosku i przy produkcji witaminy K, w pigmentach i katalizatorach.

Substancje te są stosowane również jako utleniacze przy barwieniu bawełny, w fotografii oraz jako inhibitor korozji w wodzie chłodzącej oraz w produkcji węgla aktywowanego.

⁽¹⁾ Dyrektywa Komisji 2004/73/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. dostosowująca po raz dwudziesty dziewiąty do postępu technicznego dyrektywę Rady 67/548/EWG w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do klasyfikacji, pakowania i etykietowania substancji niebezpiecznych ustanawia klasyfikację substancji (Dz.U. L 152 z 30.4.2004, str. 1 zmienione w Dz.U. L 216 z 16.6.2004, str. 125).

⁽²⁾ Kompleksowe sprawozdanie z oceny ryzyka, jak również jego streszczenie, jest dostępne na stronie internetowej Europejskiego Biura ds. Chemikaliów:
<http://ecb.jrc.it/existing-substances/>

OCENA RYZYKA**A. Zdrowie człowieka**

Wnioski płynące z oceny ryzyka dla

PRACOWNIKÓW

wskazują na potrzebę podjęcia określonych środków w celu zmniejszenia ryzyka. Powyższy wniosek został wyciągnięty dla wszystkich scenariuszy narażenia z powodu:

- obaw dotyczących czuciowego podrażnienia dróg oddechowych,
- obaw dotyczących podrażnienia oczu i skóry,
- obaw związanych z ostrym działaniem toksycznym w następstwie krótkotrwałego maksymalnego narażenia przez drogi oddechowe,
- obaw związanych z reakcjami uczuleniowymi skóry,
- obaw związanych z zawodową astmą oskrzelową,
- obaw związanych z ryzykiem toksyczności dla reprodukcji (płodność i toksyczność rozwojowa) w wyniku powtarzającego się narażenia przez drogi oddechowe,
- obaw związanych z mutagennością i rakotwórczością.

Wpływ substancji na drogi oddechowe oraz na nerki w wyniku powtarzającego się narażenia przez drogi oddechowe na związki chromu (VI) nie został wystarczająco zbadany, szczególnie pod względem NOAEL i zależności dawka-odpowiedź. Jednak z uwagi na fakt, że substancja została zidentyfikowana jako bezprogowy czynnik rakotwórczy wymaga ona środków kontroli, na które dalsze informacje nie miałyby żadnego wpływu.

Wnioski płynące z oceny ryzyka dla

KONSUMENTÓW

wskazują na potrzebę podjęcia określonych środków w celu zmniejszenia ryzyka. Powyższy wniosek został wyciągnięty z powodu:

- obaw związanych z mutagennością i rakotwórczością w wyniku narażenia przez skórę na skutek dotykania suchego drewna impregnowanego CCA (miedź, chrom i arsen) przez dorosłych i dzieci narażonych poprzez drewniane wyposażenie placów zabaw, ponieważ w przypadku tego rodzaju zastosowań nie udało się zidentyfikować progu, poniżej którego nie istniałoby ryzyko dla zdrowia człowieka. Jednak ocena ryzyka wskazuje, że zagrożenie jest niewielkie. Należy to uwzględnić przy rozważaniu, czy istniejące ograniczenia są wystarczające i czy istnieją praktyczne możliwości wprowadzania dalszych szczególnych środków ograniczenia ryzyka.

Nie sporządzono formalnej charakterystyki ryzyka w odniesieniu do narażenia konsumentów na mokre drewno impregnowane CCA. W Zjednoczonym Królestwie dostarczanie drewna impregnowanego CCA, które nie zostało dostatecznie wysuszone jest zabronione na mocy rozporządzeń dotyczących kontroli pestycydów z 1986 r. i stanowi niezbędny warunek zatwierdzenia. Możliwe, że również inne państwa członkowskie stosują podobne środki kontroli. Jeśli jednak szczególne środki kontroli nie zostały przewidziane w każdym z państw członkowskich, mogą zachodzić obawy co do wszelkich zastosowań wywierających wpływ na zdrowie człowieka.

Wnioski płynące z oceny ryzyka dla

LUDEI NARAŻONYCH POPRZEZ ŚRODOWISKO

wskazują na potrzebę podjęcia określonych środków w celu zmniejszenia ryzyka. Powyższy wniosek został wyciągnięty z powodu:

- obaw związanych z mutagennością i rakotwórczością, ponieważ w przypadku tego rodzaju zastosowań nie udało się zidentyfikować progu, poniżej którego nie istniałoby ryzyko dla zdrowia człowieka. Jednak ocena ryzyka wskazuje, że zagrożenie jest niewielkie. Należy to uwzględnić przy rozważaniu, czy istniejące ograniczenia są wystarczające i czy istnieją praktyczne możliwości wprowadzania dalszych szczególnych środków ograniczenia ryzyka.

Wnioski płynące z oceny ryzyka dla

ZDROWIA CZŁOWIEKA (właściwości fizyko-chemiczne)

wskazują na brak w chwili obecnej potrzeby dalszych informacji i/lub badań lub środków mających na celu zmniejszenie ryzyka poza tymi, które są obecnie stosowane. Powyższy wniosek został wyciągnięty z powodu:

- ocena ryzyka wskazuje na brak spodziewanych zagrożeń. Obecnie stosowane środki mające na celu ograniczenie ryzyka zostały uznane za wystarczające.

B. Środowisko

Wnioski płynące z oceny ryzyka dla

ATMOSFERY

wskazują na brak w chwili obecnej potrzeby dalszych informacji i/lub badań lub środków mających na celu zmniejszenie ryzyka poza tymi, które są obecnie stosowane. Powyższy wniosek został wyciągnięty z powodu:

- ocena ryzyka wskazuje na brak spodziewanych zagrożeń. Obecnie stosowane środki mające na celu ograniczenie ryzyka zostały uznane za wystarczające.

Wnioski płynące z oceny ryzyka dla środowiska w odniesieniu do

EKOSYSTEMU WODNEGO i EKOSYSTEMU LĄDOWEGO

1) wskazują na potrzebę dalszych informacji i/lub badań. Powyższy wniosek został wyciągnięty z powodu:

- obaw związanych z wpływem na osady w następstwie narażenia na skutek produkcji, produkcji pigmentów, produkcji tlenku chromu, poprzez sole wykorzystywane w garbarstwie, preparaty do impregnacji drewna, środki do konserwacji drewna, na skutek użytkowania impregnowanego drewna, preparatów do obróbki metali i przy obróbce metali.

Wymagane są następujące informacje i/lub badania:

- badanie toksyczności na organizmach osadowych.

Jednak oczekuje się, że na skutek wdrożenia strategii ograniczania ryzyka dla środowiska i odpowiadającego jej zalecenia 2008/454/WE ⁽¹⁾ dalsze informacje nie będą już konieczne:

- obaw pośrednio związanych z wpływem na osady w wyniku pośredniego narażenia drapieżników poprzez łańcuch pokarmowy, którego pierwsze ogniwo stanowią omułki, na skutek produkcji pigmentów, produkcji tlenku chromu, poprzez sole wykorzystywane w garbarstwie, preparaty do impregnacji drewna, na skutek użytkowania impregnowanego drewna, preparatów do obróbki metali i przy obróbce metali.

Wymagane są następujące informacje i/lub badania:

- dalsze badania na temat asymilacji chromu przez organizmy inne niż ryby, opis właściwości chromu znajdującego się w organizmach i badanie toksyczności innych form chromu dla zwierząt żywiących się organizmami zawierającymi chrom.

Jednak oczekuje się, że na skutek wdrożenia strategii ograniczania ryzyka dla środowiska i odpowiadającego jej zalecenia 2008/454/WE dalsze informacje nie będą już konieczne;

2) wskazują na potrzebę podjęcia określonych środków w celu zmniejszenia ryzyka. Powyższy wniosek został wyciągnięty z powodu:

- obaw związanych z wpływem na ekosystemy wodne i lądowe w następstwie narażenia na skutek produkcji (wyłącznie w odniesieniu do ekosystemu wodnego, jeden zakład), produkcji pigmentów, produkcji tlenku chromu, poprzez sole wykorzystywane w garbarstwie, preparaty do impregnacji drewna, środki do konserwacji drewna, na skutek użytkowania impregnowanego drewna, preparatów do obróbki metali i przy obróbce metali.

Wnioski płynące z oceny ryzyka dla

MIKROORGANIZMÓW W OCZYSZCZALNIACH ŚCIEKÓW

wskazują na potrzebę podjęcia określonych środków w celu zmniejszenia ryzyka. Powyższy wniosek został wyciągnięty z powodu:

- obaw związanych z wpływem na działanie oczyszczalni ścieków na skutek produkcji pigmentów, produkcji tlenku chromu, poprzez sole wykorzystywane w garbarstwie, preparaty do impregnacji drewna, na skutek użytkowania impregnowanego drewna, preparatów do obróbki metali i przy obróbce metali.

STRATEGIA OGRANICZANIA RYZYKA

dla PRACOWNIKÓW

Uznaje się ogólnie, że prawodawstwo dotyczące ochrony pracowników obowiązujące obecnie na poziomie wspólnotowym, a w szczególności dyrektywa 2004/37/WE ⁽²⁾ (dyrektywa w sprawie czynników rakotwórczych i mutagenów), stanowi odpowiednie ramy dla zmniejszenia ryzyka stwarzanego przez omawiane substancje w zakresie, w jakim jest to niezbędne, i w związku z tym stosuje się je.

⁽¹⁾ Dz.U. L 158 z 18.6.2008.

⁽²⁾ Dz.U. L 158 z 30.4.2004, str. 50.

W ramach powyższego zaleca się:

- ustanowienie na poziomie Wspólnoty dopuszczalnych poziomów narażenia zawodowego na związki chromu (VI) zgodnie z dyrektywą 98/24/WE⁽¹⁾ lub w stosownych przypadkach dyrektywą 2004/37/WE,
- ustanowienie na poziomie Wspólnoty dopuszczalnych wartości biologicznych dla związków chromu (VI) zgodnie z dyrektywą 98/24/WE.

dla KONSUMENTÓW i LUDZI NARAŻONYCH POPRZEZ ŚRODOWISKO

- Istniejące środki prawne odnoszące się do ochrony konsumentów i ludzi narażonych poprzez środowisko, w szczególności przepisy dyrektywy 98/8/WE (dyrektywa dotycząca wprowadzania do obrotu produktów biobójczych), oraz przepisy dyrektywy 76/769/EWG dotyczące substancji rakotwórczych, mutagennych i działających szkodliwie na rozrodczość (tzw. CMR) uznane są za wystarczające do przeciwdziałania zidentyfikowanym zagrożeniom.

dla ŚRODOWISKA

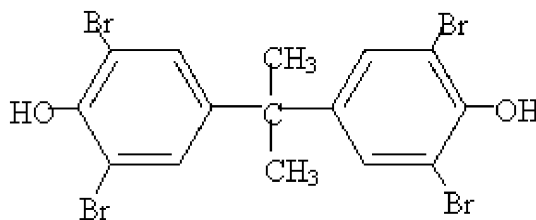
- Rozważenie uwzględnienia związków chromu (VI) przy przeglądzie wykazu substancji priorytetowych zgodnie z ramową dyrektywą wodną (załącznik X do dyrektywy 2000/60/WE).
- Szczególnie w odniesieniu do przeprowadzanego w zakładzie procesu redukcji związków chromu (VI) do chromu (III) w celu wyprodukowania soli wykorzystywanych w garbarstwie zaleca się umieszczenie przy kolejnej zmianie dokumentu BAT dla garbarni odpowiednich informacji podkreślających fakt, że przeprowadzanie na terenie zakładu redukcji związków chromu (VI) do chromu (III) w celu wyprodukowania soli wykorzystywanych w garbarstwie nie może być uznawane za BAT.
- Rozważenie wprowadzenia na mocy dyrektywy 86/278/EWG dotyczącej wykorzystywania osadów ściekowych w rolnictwie ograniczeń dotyczących zawartości chromu (VI) w osadach ściekowych i w glebach a także ograniczenia w odniesieniu do ilości, jaką można wprowadzić w ciągu roku.
- Uznaje się ogólnie, że prawodawstwo dotyczące biocydów obowiązujące obecnie na poziomie wspólnotowym (dyrektywa 98/8/WE) stanowi odpowiednie ramy dla zmniejszenia ryzyka związanego ze stosowaniem środków do konserwacji drewna zawierających związki chromu (VI) oraz ryzyka związanego z krajowym stosowaniem drewna impregnowanego środkami do konserwacji drewna zawierającymi związki chromu (VI).

CZĘŚĆ 3

Nr CAS: 79-94-7

Nr Eines: 201-236-9

Wzór strukturalny:

Nazwa Eines:	2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'-izopropylidenedifenol (tetrabromobisfenol A)
Nazwa IUPAC:	2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'-izopropylidenedifenol
Sprawozdawca:	Zjednoczone Królestwo
Klasyfikacja ⁽²⁾ :	Brak

Ocena ryzyka oparta jest na bieżących praktykach związanych z cyklem życia substancji produkowanej we Wspólnocie Europejskiej lub do niej przywożonej, zgodnie z opisem przedstawionym w ocenie ryzyka przedłożonej Komisji przez państwo członkowskie pełniące rolę sprawozdawcy⁽³⁾.

W wyniku oceny ryzyka ustalono na podstawie dostępnych informacji, że we Wspólnocie Europejskiej wyżej wymieniona substancja stosowana jest głównie jako reaktywny dodatek zmniejszający palność w produkcji plastików. W epoksydowych i poliwęglanowych żywicach substancja stosowana jest głównie jako reaktywny dodatek zmniejszający palność (związany chemicznie z materiałem polimerowym). W żywicach ABS (akrylonitrylowo-butadienowo-styrenowych) substancja stosowana jest głównie jako dodatek zmniejszający palność.

⁽¹⁾ Dz.U. L 131 z 5.5.1998, str. 11.

⁽²⁾ Niniejsza substancja chemiczna nie jest objęta załącznikiem I do dyrektywy 67/548/EWG.

⁽³⁾ Kompleksowe sprawozdanie z oceny ryzyka, jak również jego streszczenie, jest dostępne na stronie internetowej Europejskiego Biura ds. Chemikaliów:
<http://ecb.jrc.it/existing-substances/>

OCENA RYZYKA**A. Zdrowie człowieka**

Wnioski płynące z oceny ryzyka dla

PRACOWNIKÓW, KONSUMENTÓW i LUDZI NARAŻONYCH POPRZEZ ŚRODOWISKO

wskazują na brak w chwili obecnej potrzeby dalszych informacji i/lub badań lub środków mających na celu ograniczenie ryzyka poza tymi, które są obecnie stosowane. Powyższy wniosek został wyciągnięty z powodu:

- ocena ryzyka wskazuje na brak spodziewanych zagrożeń. Obecnie stosowane środki mające na celu ograniczenie ryzyka zostały uznane za wystarczające.

Wnioski płynące z oceny ryzyka dla

ZDROWIA CZŁOWIEKA (właściwości fizyko-chemiczne)

wskazują na brak w chwili obecnej potrzeby dalszych informacji i/lub badań lub środków mających na celu ograniczenie ryzyka poza tymi, które są obecnie stosowane. Powyższy wniosek został wyciągnięty ponieważ:

- ocena ryzyka wskazuje na brak spodziewanych zagrożeń. Obecnie stosowane środki mające na celu ograniczenie ryzyka zostały uznane za wystarczające.

B. Środowisko

Wnioski płynące z oceny ryzyka dla

ATMOSFERY

wskazują na brak w chwili obecnej potrzeby dalszych informacji i/lub badań lub środków mających na celu ograniczenie ryzyka poza tymi, które są obecnie stosowane. Powyższy wniosek został wyciągnięty z powodu:

- ocena ryzyka wskazuje na brak spodziewanych zagrożeń. Obecnie stosowane środki mające na celu ograniczenie ryzyka zostały uznane za wystarczające.

Wnioski płynące z oceny ryzyka dla

EKOSYSTEMU WODNEGO i EKOSYSTEMU LĄDOWEGO

1) wskazują na potrzebę dalszych informacji i/lub badań.

Powyższy wniosek został wyciągnięty ponieważ:

- istnieje możliwość, że tetrabromobisfenol A może ulec w warunkach beztlenowych rozkładowi do bisfenolu A w wodzie słodkiej i w osadach morskich. Wnioski te należy uwzględnić wówczas, gdy będą dostępne dane na temat wpływu na środowisko wodne i ustalone odpowiednie wartości PNEC dla bisfenolu A,
- inny możliwy metabolit/produkt rozkładu — tetrabromobisfenol A bis (eter metylowy) prawdopodobnie spełnia kryteria uznania za substancję PBT (substancję trwałą, wykazującą zdolność do bioakumulacji i toksyczną). Pomimo iż wyniki obecnie prowadzonych badań nie są ostateczne, wydaje się, że jest to produkt rozkładu o niewielkim znaczeniu. Z uwagi na fakt, że w odniesieniu do niektórych zastosowań ustalono już, że zachodzi potrzeba wprowadzenia środków mających na celu zmniejszenie ryzyka (co powinno zmniejszyć nacisk wywierany na środowisko przez związek macierzysty), nie zaleca się w tej kwestii prowadzenia żadnych dalszych specjalnych prac,
- wskaźniki charakterystyki ryzyka wykazują potencjalne ryzyko dla środowiska morskiego ze strony niektórych zastosowań. Należy rozważyć konieczność uzyskania dalszych danych na temat toksyczności dla organizmów morskich, w momencie gdy znane już będą wnioski dotyczące działań mających na celu zmniejszenie ryzyka, będące wynikiem oceny wód słodkich i osadów słodkowodnych.

Jednak oczekuje się, że na skutek wdrożenia strategii ograniczania ryzyka dla środowiska i odpowiadającego jej zalecenia 2008/454/WE⁽¹⁾ stężenia w ekosystemach wodnych i lądowych ulegną ograniczeniu i dalsze informacje nie będą już konieczne;

2) wskazują na potrzebę podjęcia określonych środków w celu zmniejszenia ryzyka. Powyższy wniosek został wyciągnięty ponieważ:

- wartość PEC/PNEC wynosi > 1 dla wód powierzchniowych i osadów w miejscach mieszania składników, gdzie tetrabromobisfenol A jest stosowany jako dodatek zmniejszający palność w żywicach ABS (akrylonitrylowo-butadienowo-styrenowych),

(¹) Dz.U. L 158 z 18.6.2008.

- wartość PEC/PNEC wynosi > 1 dla działu lądowego w miejscach mieszania składników, gdzie tetrabromobisfenol A jest stosowany jako dodatek zmniejszający palność w żywicach ABS (akrylonitrylowo-butadienowo-styrenowych). Wnioski w odniesieniu do zakładów przeprowadzających konwersję różnią się w zależności od tego, czy osady ściekowe z zakładu są wykorzystywane w rolnictwie, czy też nie (ryzyko nie występuje jeśli osady ściekowe nie są wykorzystywane w rolnictwie). W odniesieniu do zakładów mieszających składniki żywic ABS ryzyko istnieje niezależnie od tego, czy osady ściekowe są wykorzystywane czy nie.

Wnioski płynące z oceny ryzyka dla

MIKROORGANIZMÓW W OCZYSZCZALNIACH ŚCIEKÓW

wskazują na brak w chwili obecnej potrzeby dalszych informacji i/lub badań lub środków mających na celu zmniejszenie ryzyka poza tymi, które są obecnie stosowane. Powyższy wniosek został wyciągnięty ponieważ:

- ocena ryzyka wskazuje na brak spodziewanych zagrożeń. Obecnie stosowane środki mające na celu ograniczenie ryzyka zostały uznane za wystarczające.

STRATEGIA OGRANICZANIA RYZYKA

Rezultaty strategii ograniczania ryzyk są przedstawione w towarzyszącym zaleceniu 2008/454/WE.
